

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Sendt pr. e-mail til tip@im.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 24. februar 2011
J.NR.
540.10/24909/KIH

Høring over udkast til lov om ændring af sundhedsloven (øget sammenhæng i patientbehandling gennem vidensdeling via udvidet adgang til offentlige registre og elektroniske patientjournaler mv.)

1. Indledning

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til ovennævnte høringsudkast.

2. Lovforslaget

Med lovforslaget foreslår regeringen at udvide kredsen af sundhedspersoner med adgang til opdaterede elektroniske patientoplysninger og at give sundhedsmyndighederne styrkede planlægnings- og styringsværktøjer ved at udvide regionernes og kommunernes adgang til persondata om de sundhedsydelse berørte borgere modtager samt ved at fastsætte krav til it-anvendelsen for private sygehuse.

3. Menneskerettens beskyttelse

Offentlige myndigheders registrering, behandling og opbevaring af personoplysninger udgør indgreb i retten til privatliv beskyttet blandt andet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 8, der har følgende ordlyd:

"Artikel 8.

Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte rettigheder og friheder."

Retten til privatliv beskyttet i artikel 8, stk. 1, er ikke absolut. Efter artikel 8, stk. 2, kan der lovligt gøres indgreb i retten, hvis der er klar lovhjemmel hertil, og indgrebet er begrundet i et lovligt hensyn og er nødvendigt, herunder proportionalt idet indgrebets intensitet skal stå i et rimeligt forhold til det angivne formål.

Endvidere har Europarådets Konvention om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger (1981) til formål at sikre særligt retten til privatlivets fred i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger, jf. herved konventionens artikel 1.

Det fremgår af konventionens artikel 5, at personoplysninger som behandles elektronisk skal a) indsamles og behandles rimeligt og lovligt, b) lagres til nærmere bestemte og lovlige formål og må ikke anvendes på en måde, som er uforenelig med disse formål, c) være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelsen af de formål, de er lagret til, d) være nøjagtige og om nødvendigt føres ajour, og e) opbevares i en form, som ikke muliggør identifikation af de registrerede personer længere end nødvendigt til det formål, de er lagret til.

Der ligger i konventionens artikel 5 – ligesom i EMRK artikel 8 – således et krav om proportionalitet ved vurderingen af, i hvilket omfang – herunder med hvilket formål – personoplysninger kan registreres og opbevares. Såfremt betingelserne for registrering og opbevaring er opfyldt, bør der endvidere sikres klare regler for, at oplysninger slettes, når formålet med registreringen ikke længere er til stede.

Artikel 5 kan fraviges, når gældende lovgivning hjemler det, og undtagelsen er en nødvendig forholdsregel i et demokratisk samfund for at a) beskytte statens sikkerhed, offentlighedens sikkerhed, statens økonomiske interesser eller for at bekæmpe strafbare forhold, eller b) beskytte den registrerede eller andres frihedsrettigheder og andre rettigheder.

Endvidere fremgår det af konventionens artikel 6, at personoplysninger om blandt andet helbred ikke må behandles elektronisk, medmindre national gældende lovgivning yder fornøden beskyttelse.

Herudover er privatlivets fred beskyttet i artikel 17 i FN's Konvention om civile og politiske rettigheder, i artikel 22 i FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap samt artikel 16 i FN's Konvention om barnets rettigheder.

4. Instituttets bemærkninger til lovforslaget

4.1. Udvidelse af persongrupper med adgang til helbredsoplysninger

Instituttet har ikke umiddelbart bemærkninger til de persongrupper, der efter lovforslaget skal have adgang til at indhente elektroniske helbredsoplysninger.

Det skal i den forbindelse fremhæves, at der alene er tale om persongrupper, der i praksis som led i deres sundhedsarbejde kan antages at have brug for helbredsoplysninger, at alle persongrupper er underlagt tavshedspligt efter lovgivningen, samt at uberettiget anvendelse af helbredsoplysninger i registre kan medføre strafansvar.

- Instituttet anbefaler dog, at det overvåges hvilke persongrupper, der anvender helbredsoplysningerne.

4.2 Ændring af værdispringsreglen

Instituttet finder, at det bør overvejes, om det er nødvendigt at udvide persongruppen i forhold til værdispringsreglen. At benytte oplysninger fra en tidligere patient og måske tilmed fra en patient, som ikke har givet samtykke hertil, må anses for et væsentlig indgreb i den pågældende patients privatliv. En benyttelse af disse oplysninger må efter instituttets opfattelse derfor alene ske hvis overvejende hensyn taler derfor. Man bør derfor være forsigtig med at udvide kendskabet til disse oplysninger til en relativ stor persongruppe som foreslået i lovforslaget.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at det forventes, at det sjældent vil være nødvendigt for den udvidede persongruppe at benytte oplysninger omfattet af værdispringsreglen.

- Instituttet anbefaler, at det overvejes, om det ønskede formål kan nås på en mindre indgribende måde.
- Såfremt reglen vedtages anbefaler instituttet, at det overvåges, i hvilket omfang værdispringsreglen vil blive anvendt.

Der henvises til sag.nr. 1005465.

Med venlig hilsen

Kira Hallberg